

משוט בעולמנו

הסימפוזיון כאמצעי לעידוד הקריאה

כלם בחרו בספרו של נ. שחם "עכשו מותר לגלות". היו לי די עותקים לקבור צת הילדים שלפניי. לא רציתי לצנן את התלהבותם ומיד קיבל כל אחד ספר וי- שב לקרוא. עזבתי את חדר העיון. חזרתי עם גמר השעור. הילדים היו שקועים בק- ריאה והפצירו בי שאשאיר בידם את הס- פר. לזה בדיוק ציפיתי וקיויתי.

כל יום היה ילד אחר נגש אלי ומספר ע ד כמה הוא נהנה מהקריאה.

— אם כך מדוע לא נספר לכל היל- דים שיהנו גם הם? שאלתי.

התוינו דרך כיצד נספר: נציג את הסו- פר, את גבורי הספר הראשיים ואת גבורי המשנה. נציג רקע, תקופה, נוף. קטעים נבחרים ונדבר על הלשון, על צורת ההג- שה וכו'. שבעת הילדים שהיו בקבוצה ישבו בשעור אחד, לפני הכתה ופשוט שו- חחו ביניהם. נתחו, התוכחו, קראו קט- עים.

וכך נולד הסימפוזיון הראשון שלנו. הספר נהיה מבוקש ע"י כל הכיתה. כל פעם נוסף תלמיד שרצה להצטרף לקור- אים.

טיפלתי בכל תלמיד.

לאור העובדה שהילדים קוראים מעט ואף הקריאה המונחית מתנהלת בעצל- תיים, ערכתי נסיונות שונים כדי לקדמה. הבאתי לכיתה ספרים רבים, הנחתים לפני הילדים ובקשתי שיבחרו מהם ספרי חובה.

נתקלתי באלם ובהבעת שעמום.

טמנתי את ערמת הספרים בארון וא- מרתי:

— לא, אינכם מקבלים ספרים — בכל אופן לא כולכם.

המילים האחרונות "לא כולכם" הע- בירו רחש בכתה. הן הבטיחו שיש מקום ל"נבחר", ונבחרים — הם אוהבים לה- יות.

נצלתי התעוררות זאת, ראיתי כמה זר- גות עינים שנדלקו וזכרתי אותם.

למחרת קבלו ילדים אלה הזמנה בכ- תב להמצא בשעה קבועה בחדר העיון. (בבית הספר ישנו חדר עיון מאורגן יפה). הם באו ומצאו אותי שם. אמרתי להם, שהתרשמתי שהם רוצים לקרוא. ואם כי אין זה לפי עקרונותיי, אתן רק להם בתור פרס ספר קריאה.

התכסיס הצליח. הם רוצים מאוד לק-

רוא.

הגיעה השעה ש"קבוצת הקוראים" הכילה את כל הכיתה.

כל שבועיים היה נערך סימפוזיון על ספר אחר ע"י קבוצת ילדים שונה.

הילדים ציפו ליום הסימפוזיון. היה משהו חגיגי באוירת אותו יום. הילדים התחילו לקרוא מתוך רצון חופשי. הכיתה התחלקה לקבוצות. החלוקה היתה לפי רצון הילדים. החברים התחלפו עם כל סימפוזיון, התכוננו לציון, קבעו מנחה והופיעו לפני הכיתה. כולם קראו אותו הספר והיו מוכנים להשתתף בשיחה.

אחד הסימפוזיונים היפים היה על הספר אלוף משנה פנג לא' תלמי.

פנג היה כלב שיחידת הטייסים אימציחה אותו. הוא התגלה ככלב אינטליגנטי מאוד. יודע להוריד פצצות במקום הדרוש, יודע למנוע מבעליו להוריד מטען חומר נפץ כשבשדה הלחימה עומדות בובות מטעות.

פעמים אחדות הוא מציל את בעליו ממוות. הוא מקריב את חייו למענו.

הספור פותח בתמונה המתארת פלוגת טייסים מודאגת היושבת ליד דלת חדר ניתוחים ומחכה בחרדה לשלום החולה המנותח.

אומרים לנו שפנג הוא הפציאנט. מיהו פנג? איננו יודעים שהוא כלב. אנחנו בטוחים שהוא חבר טוב ויקר. את הסימפוזיון ניהלה תלמידה שש-

מה איריס. היא פתחה את הדיון במילים אלה:

הפעם יהיה זה סימפוזיון על כלב ששמו פנג. בראשית הספור לא ידענו שזה כלב. מדוע לא ידענו? התשובות היו רבות ויפות. הודגש היחס האנושי החם של הטייסים, המתח בציפיה לתוצאות הניתוח והשמחה כשהתוצאות היו טובות. הטיפול החם כבאדם אהוב.

תלמיד אחד דיבר על האנשה. השווה לספורים אחרים שבהם מצאנו מצבים דומים. תלמידה אחת, שבכלל שכחה, כי המדובר הוא בכלב, כפי המקובל בחברה, התחילה להתייחס אליו כאל אדם.

דיברו על רגעי הנאמנות של הכלב לידו הנבחר הטייס.

התווכחו מתי מתגלה הכלב בכל גדר לתו וחקמתו, האם ברגעים שהוא מציל את רעו ממות או ברגעים שהוא מונע ממנו לעג? (שלא יזרוק חומר נפץ על בובות שהעמידו חבריו דרך צחוק). הדעות נחלקו. גאוה, כבוד עצמי, נאמנות, אהבה, חיים, חכמה, האנשה — כל אלה היו לויכוח סוער כשפנג עומד בתווך.

שעה וחצי של סימפוזיון והילדים יצאו מתוך הרגשה שלא מיצו את הכל. נראה לי שזאת אחת הדרכים לעורר את הילדים לקריאה ולהבנת הספר. ניתוח עמוק של כמה ספרים מכשיר את הילד להבנת ספר בכלל. מכשיר לביקורת או להזדהות.

יעל ויסמן